

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 3009890
Steller: C. Bakker
Datum commissie: 3 februari 2026
Datum raadsvergadering: 10 februari 2026

Team: ZS
Teammanager: Jean Paul Verbeek
Portefeuillehouder: A.A.M. Boomgaars
E-mail: c.bakker@hoorn.nl

Onderwerp

Zienswijze kadernota 2027 WerkSaam en overhevelen Participatiebudget 2027 WerkSaam

Agendering

Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Kadernota 2027 WerkSaam
---	-------------------------

De raad besluit

1. Een positieve zienswijze af te geven op de Kadernota 2027 van WerkSaam.
2. WerkSaam te verzoeken om gemeenteraden te informeren over:
 - a. de vormgeving en invulling van maatschappelijke participatie;
 - b. de inzet van het impulsbudget vanaf 2027 en de gevolgen daarvan.
3. In 2027 vooralsnog 90% van het Participatiebudget onderdeel re-integratie over te dragen aan WerkSaam.

Samenvatting

WerkSaam vraagt de gemeenteraden om een zienswijze af te geven op de conceptkadernota 2027. Hierin staat dat WerkSaam in 2027 aan de slag gaat met wijzigingen vanuit de Participatiewet en de Wet handhaving Sociale Zekerheid die waarschijnlijk op 1 januari 2027 ingaat. In 2026 geven WerkSaam en gemeenten samen vorm aan maatschappelijke participatie. De implementatie daarvan loopt door in 2027.

Voorgesteld wordt om een positieve zienswijze af te geven op de concept kadernota 2027. Wel onder de voorwaarden dat WerkSaam gemeenteraden tijdig informeert. Allereerst over de vormgeving en invulling van maatschappelijke participatie en mogelijke gevolgen hiervan. Daarnaast ook over de inzet van het regionale impulsbudget en de gevolgen van deze inzet.

Gemeenten moeten voor 15 maart 2026 aangeven welk deel van het participatiebudget in 2027 wordt overdragen aan WerkSaam. Het is nu nog onduidelijk of de keuzes rondom maatschappelijke participatie van invloed zijn op huidige afspraken met WerkSaam. Daarom wordt voorgesteld om de gemaakte afspraken vooralsnog aan te houden en in 2027 90% van het participatiebudget over te dragen aan WerkSaam.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding

De Westfriesse gemeenteraden kunnen voor 1 maart 2026 een zienswijze afgeven op de conceptkadernota 2027 van WerkSaam. Daarnaast moeten zij voor 15 maart 2026 aangeven welk deel van het Participatiebudget zij overdragen aan WerkSaam in 2027.

Belang

Het algemeen bestuur van WerkSaam neemt op 12 maart 2026 een besluit over de conceptkadernota 2027 en houdt hierbij rekening met de zienswijzen van de gemeenteraden. Voor het opstellen van de begroting 2027 heeft WerkSaam voor 15 maart 2026 informatie nodig over de hiervoor beschikbare budgetten.

Centrale vraag

Welke zienswijze wil de gemeenteraad afgeven op de conceptkadernota 2027 van WerkSaam en welk deel van het Participatiebudget draagt de gemeenteraad over aan WerkSaam in 2027?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Door duidelijkheid te geven over wat wordt overgeheveld aan WerkSaam, kan WerkSaam de begroting opstellen. Dit (interne) resultaat draagt bij aan het maatschappelijke resultaat van WerkSaam om werkzoekenden zo snel mogelijk aan werk te helpen en werkgevers die op zoek zijn naar (tijdelijke) arbeidskrachten goed te bedienen.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

WerkSaam staat voor een duurzame en inclusieve arbeidsmarkt en geeft uitvoering aan de volgende zeven Global goals:

- 1 geen armoede
- 2 geen honger
- 3 goede gezondheid en welzijn
- 8 eerlijk werk en economische groei
- 10 ongelijkheid verminderen
- 12 verantwoorde consumptie en productie
- 17 partnerschap om doelstellingen te bereiken

4. Kaders

Beleidsplan 'Meedoen is het belangrijkste!' 2026-2030 van WerkSaam

In 2025 is dit beleidsplan ter zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraden. Het plan wordt vastgesteld in maart 2026. De focus ligt op een inclusieve arbeidsmarkt, participatie en ontwikkeling en op bestaanszekerheid. Daarnaast voert WerkSaam nieuwe en gewijzigde wet- en regelgeving uit.

Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR)

In 2019 door de gemeenteraden in Noord-Holland Noord en de provincie Noord-Holland vastgesteld. De FUGR vervangt de regeling uit 2012 en hanteert vaste uitgangspunten voor het indexcijfer voor loon -en prijsontwikkelingen.

Gemeenschappelijke Regeling WerkSaam Westfriesland

Hierin staat dat deelnemende raden in het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar uiterlijk 15 maart de hoogte van het over te dragen participatiebudget uit de integratie-uitkering sociaal domein moeten aangeven aan WerkSaam.

Motie indexering en bezuinigingen gemeenschappelijke regelingen dd. 7 november 2023

Hierin verzoekt de gemeenteraad het college om zich in te spannen voor een indexatiepercentage bij GR-en die zoveel mogelijk in lijn zijn met de indexatie die de gemeente Hoorn intern hanteert. Ook om

een negatieve zienswijze voor te leggen bij een te hoge indexering van gemeenschappelijke regelingen. De gemeenteraad verzocht tot slot om in aansluiting bij de bestuursopdracht in Westfries en bovenregionaal verband te onderzoeken hoe en welk percentage aan bezuinigingen mogelijk zijn.

5. Argumenten

Beslispunt 1 en 2: kadernota 2027

Er wordt voorgesteld in te stemmen met de nota en een positieve zienswijze af te geven. Ook wordt voorgesteld om WerkSaam te verzoeken om gemeenteraden te informeren over hoe vorm en invulling wordt gegeven aan maatschappelijke participatie. Dat is nu nog onvoldoende duidelijk. WerkSaam en gemeenten gaan hier in 2026 samen mee aan de slag. Dit kan gevolgen hebben voor de huidige afspraken, werkwijze en financiering. Daarom is het belangrijk dat de gemeenteraden goed worden geïnformeerd. In de kadernota 2027 staat geen informatie over de inzet van het regionale impulsbudget en de gevolgen hiervan voor de inzet vanuit WerkSaam in 2027. De inzet van dit budget heeft hier wel invloed op. Daarom wordt voorgesteld om WerkSaam te verzoeken om gemeenteraden te informeren over de inzet van dit regionale budget en de (financiële) gevolgen daarvan.

Er zijn inhoudelijk geen redenen om een negatieve zienswijze af te geven of af te zien van het afgeven van een zienswijze. WerkSaam voldoet met de conceptkadernota 2027 aan het doel om gemeenteraden meer sturing en grip te geven op de hoofdlijnen van de begroting 2027. De kadernota 2027 is in lijn met de missie en visie van WerkSaam '*Wij leveren maatwerk in werk, ontwikkeling en inkomen: we gaan ervoor dat iedereen meedoet*'.

WerkSaam gaat in deze kadernota inhoudelijk in op de doelen voor 2027, zaken die naast bestaand beleid nieuw zijn en/of extra aandacht gaan krijgen in 2027 en doorontwikkeling van staand beleid.

Doelen

In 2027 voert WerkSaam wijzigingen vanuit de Participatiewet uit. Doel van de wetgever is om meer balans te krijgen op bestaanszekerheid, participatie en handhaving. Dit moet worden bereikt door het centraal zetten van de mens en hierbij uit te gaan van vertrouwen en door vereenvoudiging van de wet. Hier hangt ook een harmonisatie van het maatregelenbeleid vanuit de Wet handhaving Sociale Zekerheid mee samen. Deze wet gaat waarschijnlijk per 1 januari 2027 in. WerkSaam gaat werken volgens de nieuwe lijn van 'passend handhaven' waarbij er meer ruimte is voor maatwerk bij het toepassen van sancties en bijvoorbeeld het afzien van vorderingen. De Wet proactieve dienstverlening moet het niet gebruik van uitkeringen en voorzieningen verminderen. Wanneer deze wet ingaat is onbekend. WerkSaam is al gestart met de voorbereidingen en zet concreet in op aanpassing van werkprocessen, systeem en ICT en op training van medewerkers. Daarnaast zet WerkSaam ook in op communicatie aan inwoners om niet gebruik tegen te gaan en om inwoners te wijzen op hun rechten en mogelijkheden.

Verwachtingen anders dan bestaand beleid

WerkSaam geeft aan dat de arbeidsmarkt al langere periode zeer krap is. Mensen die direct aan het werk kunnen lukt dat vaak zonder hulp of begeleiding. Dit geldt meestal niet voor mensen in de bijstand. Zij hebben vaak juist veel hulp en begeleiding nodig om aan het werk te komen. Voor steeds meer mensen in de bijstand is betaald werk en/of uitstromen uit de bijstand geen optie. Voor hen is maatschappelijk participeren het maximaal haalbare. In de Participatiewet in balans geldt vanaf 2027 een participatieplicht. WerkSaam en de gemeenten buigen zich in 2026 samen over de vormgeving hiervan en inzet hierop vanaf 2027 om zoveel mogelijk mensen actief mee te kunnen laten doen aan de samenleving.

In de kadernota is aandacht voor de uitbreiding van de arbeidsmarktinfrastructuur. Het Rijk wil per arbeidsmarktregio een werkcentrum waar werkzoekenden, werkenden en werkgevers terecht kunnen met vragen over werk, loopbaanontwikkeling, scholing en het vinden van geschikt personeel. WerkSaam is vanaf de start in 2025 een belangrijke partner in het werkcentrum in onze arbeidsmarktregio Noord-

Holland Noord. Vanaf 2026 zet WerkSaam zich met de andere deelnemende partners actief in op harmonisatie, professionalisering en op een intensieve samenwerking. Dit moet leiden tot een werkcentrum, inclusief locatie in Hoorn, met een volledig geïntegreerde dienstverlening en herkenbaar regionaal profiel in 2030.

Doorontwikkeling bestaand beleid

WerkSaam schreef in 2025 het beleidsplan voor de periode 2026-2030. Dit plan sluit aan op veranderende wetgeving waarin vertrouwen en maatwerk centraal staan. In 2027 geeft WerkSaam hier verder uitvoering aan.

Beslispunt 3: overheveling participatiebudget

De gemeenten moeten volgens de gemeenschappelijke regeling jaarlijks aangeven welk deel van het participatiebudget wordt overgedragen aan WerkSaam. Afgesproken is dat de gemeenten een vast percentage (90%) van het participatiebudget overdragen aan WerkSaam om mensen aan het werk te helpen en te houden. De overige 10% zetten gemeenten naar eigen inzicht en behoefte in.

In de mei- en septembercirculaire ontvangt de gemeente duidelijkheid over de hoogte van de integratie-uitkering sociaal domein. Hierdoor is het niet mogelijk om jaarlijks voor 15 maart een uitspraak te doen over de werkelijke hoogte van het over te dragen budget.

De afspraak om 90% over te dragen aan WerkSaam hangt samen met de afspraken over zorgklanten¹. Andere afspraken over maatschappelijke participatie en/of zorgklanten kunnen leiden tot wijzigingen in het over te dragen budget. In 2026 onderzoeken WerkSaam en gemeenten samen hoe vorm en invulling wordt gegeven aan maatschappelijke participatie en of wijzigingen in de huidige afspraken nodig zijn. Daarom is bij beslispunt 3 gesproken over een percentage van *vooralsnog* 90%. Mochten er wijzigingen nodig zijn, wordt dit aan de raad voorgelegd.

Financieel meerjarenperspectief

Indexatie

De loon-prijsindexatie 2027 is conform de door gemeenten vastgestelde regeling FUGR en geldt voor alle gemeenschappelijke regelingen. Het indexatiepercentage 2027 is vastgesteld op 7,59 %. Voor Hoorn betekent dit een verhoging van de bijdrage met € 574.519. De indexatie is als gevolg van de FUGR systematiek (loonindexatie telt 70% mee, prijsindexatie telt 30% mee en na 3 jaar volgt een eventuele correctie):

FUGR indexatie 2027:	Indexatie 2027	Correctie op 2024	Totale indexatie
Indexatie loondeel 70%	5,70%	2,70%	8,40%
Indexatie prijsdeel 30%	2,50%	3,20%	5,70%
Totale indexatie	4,74%	2,85%	7,59%

Bij de Hoornse kadernota 2026 wordt deze indexatie in onze begroting 2027 en verder verwerkt. Rond april 2026 wordt bekend hoe hoog de compensatie voor Hoorn hiervoor wordt in de algemene uitkering en wordt duidelijk of dit de 7,59% toename in voldoende mate dekt. Dit betekent dat dan pas duidelijk wordt of deze indexatie als te hoog kan worden beschouwd terwijl de zienswijze al voor 1 maart 2026 moet worden gegeven. Momenteel wordt de werking van de FUGR geëvalueerd. Alle deelnemende gemeenten en GR-en zijn gevraagd om input te leveren, ook de gemeente Hoorn doet hieraan mee. De regiegroep komt in de loop van 2026 met de uitkomsten van deze evaluatie.

Voor de bijdrage inburgering wordt de indexering op basis van de loonvoet sector overheid, zoals afgesproken in de dienstverleningsovereenkomst inburgering toegepast 5,10%. Voor Hoorn betekent dit

¹ zorgklanten zijn bijstandsgerechtigden die binnen vijf jaar niet bemiddelbaar zijn naar betaald werk. Voor hen is participatie het hoogst haalbaar. Zij worden niet begeleid door WerkSaam maar door de gemeenten zelf. Hoorn zet vanuit 1. Hoorn participatiecoaches in voor deze groep bijstandsgerechtigden.
Zaaknummer: 3009890

een verhoging van de bijdrage met € 8.546.

Net zoals voorgaande jaren loopt de taakstelling beschut werk op. Het gaat om een verhoging van in totaal € 40.246, die al voorzien was.

Impulsbudget

Het impulsbudget wordt tijdelijk van 2025 tot 2035 uitgekeerd via een decentralisatie-uitkering (DU) binnen het gemeentefonds aan de grootste gemeente binnen een samenwerkingsverband. Voor Westfriesland is dit Hoorn. In 2026 volgt een besluit over de inzet van dit regionale budget dat is bedoeld ter ondersteuning bij het toekomstbestendig maken van sociaal ontwikkelbedrijven. Voor onze regio is dit WerkSaam. Het moet zorgen voor een beter 'vangnet' en betere 'springplank' voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt door te investeren in structuurverandering, betere doorstroom naar regulier werk, en duurzame werkplekken. Met dit budget kunnen gemeenten inzetten op innovatieve projecten en op de veranderende behoeften van de Participatiewet.

DU	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal
Impulsbudget sociale infrastructuur	585.796	524.038	524.038	524.038	524.038	524.038	3.205.986

6. Maatschappelijk draagvlak en participatie

De kadernota 2027 is in de klankbordgroep beleid en financiën besproken. In deze klankbordgroep zijn de zeven Westfriese gemeenten en WerkSaam ambtelijk vertegenwoordigd.

7. Financiële gevolgen

Dit voorstel heeft financiële gevolgen voor het begrotingsresultaat. De mutaties op de begroting (indexatie en taakstelling beschut werk) leiden tot een nadeel van € 623.315. Dit komt ten laste van het begrotingsresultaat. De verwerking vindt plaats bij de kadernota 2027.

Gemeentelijke bijdrage

Voor 2027 heeft de regietafel de indexatie vastgesteld op 7,59%. De bijdrage wordt verder beïnvloed door de ontwikkeling van de taakstelling voor beschut werk. De bijdrage per gemeente is gebaseerd op de verdeelsleutels in de begroting 2025 en geeft daarmee een indicatie. Na 1 januari 2026 zijn de aantallen inwoners en uitkeringsgerechtigden bekend. Dan actualiseert WerkSaam de verdeelsleutel.

8. Communicatie

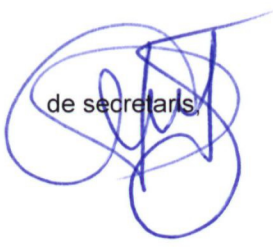
WerkSaam wordt na het raadsbesluit op de hoogte gesteld van de zienswijze op de conceptkadernota 2026 en over het over te hevelen deel van het participatiebudget in 2027.

9. Realisatie

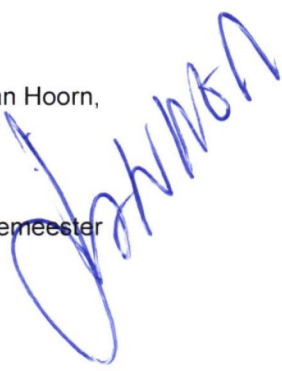
Na het raadsbesluit op 10 februari 2026 wordt WerkSaam op de hoogte worden gebracht. Het algemeen bestuur van WerkSaam stelt op 12 maart 2026 de kadernota 2027 vast.

Hoorn, 14 JAN. 2026

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris

de burgemeester